Т. Є. БондаренкоКременецький обласний гуманітарно-педагогічний
інститут ім. Тараса Шевченка**ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ
У КВАЗІПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ**

У статті розглядаються проблеми формування професійної компетентності майбутніх учителів біології у процесі квазіпрофесійної діяльності. Висвітлюється методика застосування методу конкретних ситуацій під час занять з методики викладання біології у вищому педагогічному навчальному закладі. Розкривається їх роль у підвищенні якості професійної підготовки, розвитку інноваційно-орієнтованого мислення в майбутніх учителів біології.

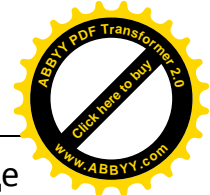
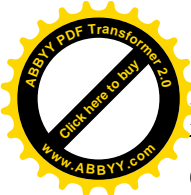
Ключові слова: професійна компетентність, професійна підготовка, квазіпрофесійна діяльність, метод конкретних ситуацій.

Постановка проблеми. Домінуючим фактором розвитку вищої школи в Україні сьогодні є утвердження інновацій, що зумовлено вимогами швидкого динамічного розвитку суспільства. Сучасний стан освіти характеризується як кризовий і зумовлений він не лише економічними проблемами в державі, але й застарілістю попередньої освітньої парадигми, яка ставила основною метою формування професійних знань, умінь і навичок. Англійським вченим Ф. Г. Кумбсом була сформульована сутність цієї кризи – розрив між знаннями, уміннями і навичками учнів і вимогами реального життя, яке швидко змінюється [6].

В основу нової парадигми освіти покладені ідеї американського педагога Д. Дьюї, згідно з якою студента потрібно навчати не сумі знань, а способам мислення, розвивати творчі здібності (уміння застосовувати засвоєні знання в різних ситуаціях, включаючи і самостійну постановку завдання, а також пошук нових способів вирішення завдань), підвищувати професійну майстерність (вільне здійснення діяльності в стандартних і нестандартних ситуаціях) [1].

Виникла потреба в організації у вищих педагогічних навчальних закладах інноваційного процесу, який характеризувався б постійною розробкою і спільною інтелектуальною творчістю викладача і студента, під час якої вдосконалюється креативне мислення, технології пошуку рішення. Вирішити цю проблему дає змогу включення студентів до квазіпрофесійної діяльності, яка передбачає використання ефективних інноваційних методів.

Активне впровадження квазіпрофесійної діяльності у викладацьку практику педагогічного вищого навчального закладу дає змогу подолати

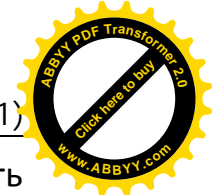
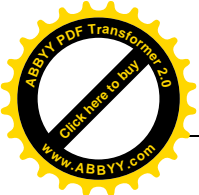

суперечності між тим, що і як вивчав студент у ВНЗ, і тим, чим він буде займатися в освітньо-виховних інституціях. Зокрема А. Л. Кондратьєва виділила 5 таких суперечностей: 1) між абстрактним предметом майбутньої професійної діяльності й реальним предметом професійної діяльності спеціаліста; 2) між диференціацією досвіду, знань у навчальних дисциплінах і системним використанням у подальшій трудовій діяльності; 3) між опорою на традиційні засоби навчання і залучення до професійної діяльності всіх сутнісних сил особистості спеціаліста; 4) між індивідуальним характером навчальної діяльності студента та колективним характером професійної діяльності, яка передбачає обмін досвідом з колегами, взаємодію та спілкування з ними та учнями загальноосвітніх закладів; 5) між пасивною позицією студента в традиційному навчанні (епізодичне виконання завдань, періодичні відповіді на запитання викладача та ін.) та принциповою, активною та ініціативною позицією спеціаліста у навчально-виховній діяльності школи [4].

Аналіз актуальних досліджень. Підготувати майбутнього вчителя біології до майбутньої професійної діяльності можливо лише за умови його активного включення до педагогічної діяльності. Її основи досліджувалися В. В. Давидовим, В. Н. Каптеліним, В. А. Львовським, Є. І. Машбіцем, В. В. Рубцовим. Проблемам професійної підготовки студентів присвячені праці В. І. Гінецинського, С. Б. Єлканова, І. А. Зимньої, Н. В. Кузьміної, Н. В. Кухарєва, А. К. Маркової, Б. В. Пальчевського, І. П. Підласого, Є. І. Рогова, Ю. В. Сенько, В. А. Сластеніна.

Ідея послідовного систематичного наближення студента до майбутньої професійної діяльності від самого початку навчання у ВНЗ реалізована у працях А. О. Вербицького. Його точку зору, згідно з якою навчальна діяльність має розгортатися на фоні квазіпрофесійної діяльності, розділяє Н. А. Бакшаєва, А. Г. Кислов, М. В. Левківський, Ж. С. Фрицко, Л. В. Шкверіна та інші.

Проте проблема формування методичної компетентності майбутніх учителів біології у процесі квазіпрофесійної діяльності, що забезпечує підвищення якості професійної підготовки та розвиток інноваційно-орієнтованого мислення, залишається недостатньо вивченою. Виникла потреба в обґрунтуванні, розробці та уведенні у практику вищих навчальних закладів ефективних форм і методів квазіпрофесійної діяльності, які б могли забезпечити формування методичної компетентності майбутнього вчителя біології.

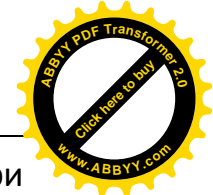
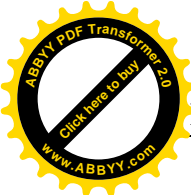

Мета статті – розкрити методика та обґрунтувати ефективність використання в межах квазіпрофесійної діяльності методу конкретних ситуацій як засобу формування професійної компетентності в майбутніх учителів біології під час занять з методики викладання біології.

Виклад основного матеріалу. Провідним принципом професійної освіти вчителів сьогодні є принцип професійної спрямованості. Його реалізації сприяє контекстне навчання, сутність якого полягає в інтеграції освіти, науки й виробництва. Згідно з концепцією контекстного навчання А. О. Вербицького [2], виділяються три блоки підготовки майбутнього вчителя: навчальна діяльність академічного типу, квазіпрофесійна, навчально-професійна діяльність. Квазіпрофесійна діяльність відіграє особливу роль у становленні педагога, оскільки вона є проміжною ланкою між навчальною і професійною діяльністю вчителя, яка допомагає подолати значний відрив теоретичного навчання від педагогічної практики [3].

Сутністю квазіпрофесійної діяльності є відтворення в аудиторних умовах майбутньої праці вчителя. Під час лабораторних занять з методики викладання біології викладач має змогу забезпечити можливість для створення педагогічних ситуацій, під час яких відтворюється контекст майбутньої професійної діяльності. Цьому сприяє використання методу конкретних педагогічних ситуацій. Зрозуміло, що організація квазіпрофесійної діяльності потребує від викладача володіння відповідними педагогічними технологіями, оскільки його роль у навчанні студентів кардинально змінюється.

Квазіпрофесійна діяльність включає практико орієнтоване теоретичне навчання (проектування, ігрові форми і методи) та моделювання цілісних фрагментів педагогічної діяльності (предметно-технологічний і соціально-рольовий зміст). На сучасному етапі розвитку системи професійної підготовки найбільш розповсюдженим її варіантом є такий: теоретична підготовка – моделювання – педагогічна практика – рефлексія – наставництво [5]. У процесі розв'язання реальних навчально-професійних ситуацій через моделювання цілісного предметного і соціального змісту професійної діяльності відбувається засвоєння досвіду використання теоретичних знань. Це забезпечує умови трансформації засвоєних знань у професійно значущі уміння, дає зразки педагогічної етики, гуманістичної орієнтації освітнього процесу, креативності професійно-практичної діяльності майбутнього спеціаліста [8].

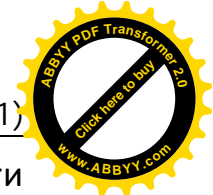
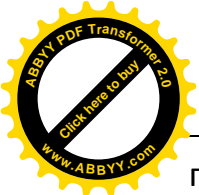
Елементи квазіпрофесійної діяльності доцільно ввести до структури лабораторних занять з методики викладання біології. Одним із найефективніших методів квазіпрофесійної діяльності студентів є метод конкретних ситуацій, який співзвучний ідеям контекстного підходу, оскільки передбачає розгляд реальних педагогічних ситуацій, які могли б мати місце в навчально-виховному процесі з біології в загальноосвітній школі. Завдання студента полягає в тому, щоб проаналізувати навчальну ситуацію, визначити помилки, запропонувати найкращі варіанти вирішення проблеми. Розгляд кількох альтернативних рішень дає змогу формувати у студента певну гнучкість у підходах до організації навчально-виховного процесу.

Ситуація виступає як сукупність взаємопов'язаних фактів, явищ і проблем, що характеризують конкретну дію вчителів і учнів під час відповідного моменту навчально-виховного процесу і вимагають від педагога певних рішень та активних дій. Такий підхід до професійного навчання дає змогу пов'язати теорію з реальною педагогічною практикою. Студенту задаються контури і контексти його майбутньої професійної праці.

Метод конкретних ситуацій сприяє виробленню у студента умінь відбору та аналізу найважливіших факторів, що становлять методичну проблему, їх групування, актуалізує і мобілізує теоретичні знання, сприяє науковому обґрунтуванню рішень, що приймаються. На думку Г. В. Лаврентьєва, Н. Б. Лаврентьєвої та Н. А. Неудахіної, «ситуаційне навчання орієнтується на те, що знання і уміння даються не як предмет, на який має бути спрямована активність студента, а як засіб вирішення завдань діяльності фахівця» [7].

За навчальною функцією розрізняють чотири види ситуацій: ситуація-проблема, яка вимагає знаходження причини виникнення описаної ситуації, постановки і вирішення проблеми; ситуація-оцінка, яка передбачає здійснення оцінки ухваленим рішенням; ситуація-ілюстрація, в якій студенти одержують приклади з основних тем курсу з методики викладання біології на підставі розв'язаних проблем; ситуація-вправа, під час виконання якої студенти вирішують неважкі педагогічні завдання, використовуючи метод аналогії (навчальні ситуації).

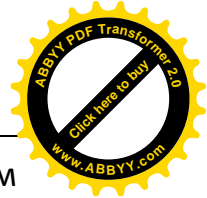
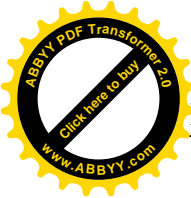
Ситуація-проблема вимагає знаходження студентом причини виникнення описаної ситуації, постановки і вирішення проблеми. Конкретний приклад із педагогічної практики викладається як існуюча

проблема, яку треба вирішити. Наприклад, студенти можуть розглянути педагогічну ситуацію і виконати завдання, пов'язане із виправленням помилок, допущених учителем під час оцінювання ним навчальних досягнень учнів на уроці. Ситуація може полягати в такому: вчитель поставив питання, що вимагає відтворення окремих положень підручника; учень відповів, допустивши значні помилки; вчитель задає не допоміжні, а питання-підказки, він зайнятий з одним учнем; клас не працює».

З метою аналізу методичної ситуації доцільно використати гру «Проблема на долоні», під час якої кожному учаснику пропонується подивитися на проблему зі сторони таким чином, ніби він її тримав би на долоні. Аналіз конкретних методичних ситуацій дає змогу майбутнім учителям біології обґрунтувати обрану позицію, проілюструвати її на прикладі фрагментів уроків чи роботи над окремими видами завдань. Відстоювання обраної позиції передбачає дискусію, в якій опонентами є товариші з групи та викладач.

Ситуація-оцінка полягає в тому, що студентам пропонується дати оцінку одному із варіантів методичної проблеми чи альтернативним рішенням, вибрати з них краще і обґрунтувати свій вибір. Це вимагає від майбутніх вчителів біології мобілізації знань під час вибору правильного варіанту і визнання його переваг над іншими. Ситуація-оцінка може застосовуватися під час аналізу уроку чи іншого навчального заняття, які проводилися вчителем, або студентом у реальних умовах, були подані у вигляді відеофрагменту, описувалися у науково-методичній літературі. Студенти встановлюють наскільки вдалося педагогу зацікавити учнів вивченням біологічного матеріалу; створити позитивний настрій до сприйняття нового матеріалу і роботи з ним; забезпечити упевненість в успішному подоланні труднощів під час вивчення нового матеріалу; сформувати постійну потребу в удосконаленні біологічних знань; підтримувати інтерес учнів до уроків біології за допомогою використання продуктивних і творчих завдань. Звертається увага на розкриття вчителем значущості вивчення нового матеріалу для учнів, його зв'язку з життям. Студенти мають навчитися встановлювати, наскільки вдало у конкретній ситуації відібраний необхідний для уроку фактичний матеріал, здійснено логічні переходи між етапами уроку, передбачено і попереджено стомлення чи спад під час засвоєння навчального матеріалу школярами.

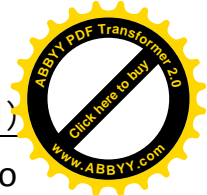
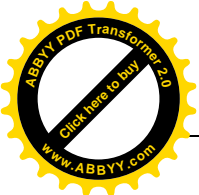
Важливо піддавати аналізу ефективність використання вчителем різноманітних видів навчально-пізнавальної діяльності, засобів навчання, способів активізації пізнавальної діяльності учнів.

Аналіз будь-якого уроку здійснюється комплексно, звертається увага на психологічний, педагогічний, змістовий, методичний і наочний аспекти. Під час аналізу майбутній учитель має змогу цілеспрямовано осмислити сукупність теоретичних знань, способів, прийомів роботи в їх практичному заломленні у взаємодії з класом і конкретними учнями. Аналізу піддаються психологічні особливості особистості вчителя, його діяльність на конкретному уроці, організаторські, комунікативні, пізнавальні дії, пов'язані із засвоєнням учнями нового матеріалу, виробленням необхідних умінь і навичок, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів. Уміння проводити спостереження за складними педагогічними явищами, аналізувати їх, узагальнювати і робити науково обґрунтовані висновки слугує дієвим засобом вдосконалення професійно-педагогічної майстерності майбутнього вчителя біології.

Ситуація-ілюстрація передбачає показ певного способу вирішення методичної проблеми – її вирішення вже існує, студентами воно не обговорюється, але вони можуть запропонувати і свій варіант. Її доцільно використовувати під час ілюстрування ефективних прийомів навчальної діяльності, які може застосувати вчитель біології під час проведення навчальних занять.

Під час виконання ситуації-вправи студенти вирішують неважкі педагогічні завдання, використовуючи метод аналогії (навчальні ситуації). Майбутні вчителі можуть моделювати різні фрагменти уроку, враховуючи прийоми навчальної діяльності, які б сприяли розвитку пізнавального інтересу та активності учнів.

Студенти можуть виконувати завдання, пов'язані із визначенням теми уроку. Вона має бути таким коротким викладом всього уроку, щоб, поглянувши на неї, учні змогли визначити основну ідею уроку, сформулювати його мету, спробувати скласти його план. Одночасно у формулюванні теми має міститися проблема, загадка, питання, які учень має вирішити на уроці. Студентові потрібно передбачити, що з теми уроку учень має сформулювати для себе життєву, практичну цінність навчального матеріалу, який буде пропонуватися на даному уроці.

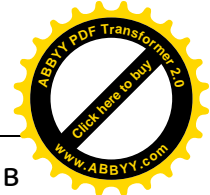
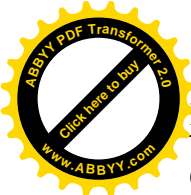
Анонсування теми студенти можуть зробити типовим, або нетрадиційним. Оголошення теми з ефектом парадоксальності і неочікуваності можна досягнути, використовуючи низку прийомів. Зокрема прийом «зашифрована тема» полягає в тому, що перед тим, як сформулювати тему, учні розв'язують кросворд, ребус. Наприклад, на дошці оформлений кросворд, в якому початкові букви слів закриті кольоровими кульками. Учні мають відгадати, про які біологічні об'єкти піде мова на уроці.

Під час використання прийому «Самостійно сформульована тема» вчитель може подати незакінчену фразу, а учні під час «мозкового штурму» складають асоціативну низку, потім ці асоціації класифікуються, складаються нові словосполучення, з яких вибираються потрібні для формулювання теми. Самостійне визначення теми уроку спонукає учнів до вираження свого розуміння явищ, що вивчаються, подій фактів.

Тема-загадка може бути подана у вигляді картинки, набору біологічних об'єктів. Прийом «Трансформація пропозиції» передбачає те, що тема може бути задана складним формулюванням, яке учням рекомендується скоротити таким чином, щоб виділити основну думку уроку. Така пропозиція може містити в собі прихований план вивчення теми. Під час аналізу пропозиції учні виділяють ключові слова або словосполучення, а потім визначають порядок і спрямованість пізнавальної діяльності на уроці.

Тема у віршах дає змогу налаштувати учнів на уроці на творчу атмосферу, звернутися до асоціацій. Тема-афоризм або цитата спонукають учнів до активної розумової діяльності, полеміки, завдяки чому в учнів виробляється активна життєва позиція, формується світогляд. Наприклад, під час вивчення теми «Здоровий спосіб життя» можна запропонувати заголовки «Чим більше звичок, тим менше свободи», або «Здоров'я не купиш, ним можна тільки розплачуватися». Під час уроку учням потрібно довести цей вислів.

Під час занять з методики викладання біології доцільно організовувати роботу студентів, спрямовану на розробку етапу мотивації пізнавальної діяльності учнів, яка використовується з метою забезпечення мобілізації уваги дітей на вивчення нового матеріалу. Мотивація пізнавальної діяльності учня на уроці досягається за рахунок опори на життєвий досвід. Учня зрозумілі і цікаві питання, пов'язані із їх

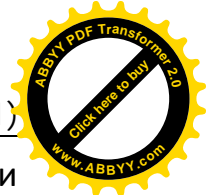
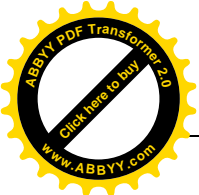

оточенням, роботою батьків. Дуже важливо, щоб майбутній педагог мав установку: будь-який матеріал, що вивчається, потрібно поєднати з життям, показати його значущість. Доцільно актуалізувати мотиви попередніх досягнень («ми добре попрацювали над попередньою темою, дізналися багато нового, навчилися застосовувати ці знання в різних ситуаціях»), викликати мотиви відносної незадоволеності («але не засвоїли ще одну дуже важливу сторону цієї теми»), посилювати мотиви орієнтації на майбутню діяльність («адже це буде необхідне в певній ситуації»), викликати мимовільні мотиви здивування, допитливості. Така початкова мотивація створює готовність школярів до сприйняття нового матеріалу, концентрує увагу на питанні, що вивчається.

Розвитку професійних умінь і навичок майбутніх учителів біології сприяє включення їх до діяльності, пов'язаної із вибором, поєднанням і комплексним використанням методів навчання, що необхідно здійснювати під час вивчення конкретного біологічного матеріалу на уроці. Аналіз і обговорення фрагментів уроків доцільно здійснювати в ракурсі вибору оптимального варіанту зміни навчальних методів, прийомів, видів пізнавальної діяльності. Методи мають відповідати певним вимогам: забезпечувати глибоке розуміння учнями навчального матеріалу і активну діяльність школярів під час засвоєння навчального матеріалу.

Формуванню професійних якостей майбутніх учителів під час вивчення методики викладання біології сприяє використання методу моделювання педагогічних ситуацій. За його допомогою студенти можуть удосконалювати уміння і навички у близьких до реальності умовах. Аналіз помилок, які виникають під час роботи, дає змогу уникати їх у майбутньому, сприяє скороченню строків адаптації педагога до виконання професійної діяльності. Побудова моделей і організація роботи студентів з ними дають можливість відобразити у навчальному процесі різні види професійного контексту і формувати професійний досвід в умовах квазіпрофесійної діяльності.

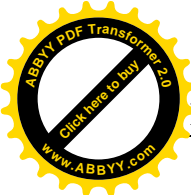
Метод моделювання педагогічних ситуацій реалізується під час ділової гри, у процесі якої студент має виконати дії, аналогічні тим, які можуть виникнути під час педагогічної діяльності на посаді вчителя біології. Ігрові методи сприяють розкриттю творчих здібностей студентів під час пошуку найбільш ефективних рішень, дають змогу не боятися можливих помилок, набувати досвіду, кілька разів повторювати одні і ті ж дії.

На думку П. М. Щербаня, підготовка до педагогічної практики відбувається значно успішніше, якщо студент – майбутній учитель – уже в роки навчання в університеті поставлений в умови, наближені до його майбутньої професійної діяльності. Це стає можливим, якщо використовувати педагогічну гру, яка є груповою вправою з вироблення оптимальних рішень, застосування навчальних методів і прийомів у штучно створених умовах, що відтворюють реальну обстановку на заняттях у школі [9, 5]. Розігрування ролей (інсценування) є ігровим способом аналізу конкретних ситуацій, методом активного навчання контекстного типу, спрямовано на розвиток професійних умінь. У ролі матеріалів для розігрування ролей виступають, як правило, типові професійні ситуації. Традиційні ділові ігри мають заздалегідь розроблений сценарій, орієнтовані на вирішення типових проблемних ситуацій, мають на меті навчити учасників гри оптимально розв'язувати ці проблеми.

На заняттях з методики викладання біології доцільно організовувати ігри пошукового змісту, результатом яких мають бути реальні проекти педагогічної діяльності, дослідження і висновки щодо спірних питань. Безпосереднє емоційне включення в ситуацію, пошук кращих рішень, широке варіювання ситуацій, оволодіння новими методиками, розвиток імпровізаційних здібностей і уміння швидко реагувати на обставини, що змінюються, зробили метод навчальних ігор дуже популярним. Проте через обмеженість часу частіше використовуються окремі ігрові ситуації, або фрагменти.

Ефективним засобом формування методичної компетентності майбутніх вчителів біології є ділова гра «Методичний семінар», під час якої студенти поділяються на три групи: «учні», «педагоги», «експерти». Під час її проведення спочатку можна обговорити питання: «Коли учневі цікаво навчатися, а педагогу цікаво навчати?» Упродовж кількох хвилин мозкового штурму учасники складають перелік причин і передають експертам, які оголошують найбільш суттєві проблеми. Встановлюються протиріччя між бажаною і реальною педагогічною практикою. Пізніше пропонується для обговорення наступне питання: «Чи стане педагогу цікаво навчатися, а учневі цікаво навчати, якщо використовувати у навчальному процесі сучасні освітні технології і методики?» Учасники мають підібрати по кілька доказів ефективності запропонованої ними технології (особистісно орієнтованої, здоров'язбережувальної, інформаційної, ігрової, проектної).

Ділова гра є комплексною, багатофункціональною дією, у межах якої сполучено декілька взаємопов'язаних видів діяльності: аналіз і пошук розв'язання проблем, навчання, розвиток, дослідження, консультування, формування колективної діяльності.

Висновки. У статті ми розглянули різновиди та шляхи ефективного використання методу конкретних ситуацій на заняттях з методики викладання біології. Цей дієвий метод дає змогу наблизити студента до його майбутньої професійної діяльності. Метод конкретних ситуацій – це лише частина всієї різноманітності методів і технологій, які можуть бути застосовані у педагогічній практиці для розвитку професійної компетентності майбутніх учителів біології. Розробка нових і вдосконалення відомих ефективних методів у межах квазіпрофесійної діяльності потребують подальшого вивчення і запровадження у навчально-виховний процес вищих педагогічних навчальних закладів.

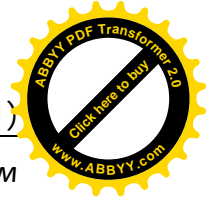
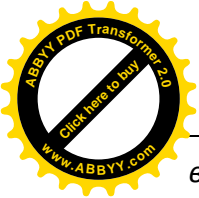
ЛІТЕРАТУРА

1. Дьюи Д. Школа и общество / Д. Дьюи. – М. : Просвещение, 1970.
2. Вербицкий А. А. О контекстном обучении / А. А. Вербицкий // Вестник высшей школы. – 1985. – № 8. – С. 25–30.
3. Вербицкий А. А. Проблема трансформации мотивов в контекстном обучении / Вербицкий А. А., Бакшаева Н. А. . – Режим доступа : <http://www.library.by/portalus/modules/psychology/>
4. Кондратьева А. Л. Моделирование профессиональной деятельности в системе практических занятий / А. Л. Кондратьева // Обзорная информация НИИ ВШ. – Вып. 4., 1985. – С. 7–14.
5. Кислов А. Г. Образование педагога: приоритеты и условия / А. Г. Кислов, Е. В. Плотникова, Л. А. Савельева. – Екатеринбург : Центр «Учебная книга», 2001. – 99 с.
6. Кумбс Ф. Г. Кризис образования в современном мире : системный анализ / Ф. Г. Кумбс. – М. : Прогресс, 1970. – 293 с.
7. Лаврентьев Г. В. Инновационные обучающие технологии в профессиональной подготовке специалистов (часть 2) / Г. В. Лаврентьев, Н. Б. Лаврентьева, Н. А. Неудахина. – Режим доступа : http://www2.asu.ru/cppkp/index.files/ucheb.files/innov/Part2/ch2/glava_2_1.html
8. Орлов А. А. Динамика личностного и профессионального роста студента педвуза / А. А. Орлов, Е. И. Исаев, И. Л. Федотенко, И. М. Туревский // Педагогика. – 2004. – № 3. – С. 53–60.
9. Щербань П. М. Активні методи підготовки майбутніх учителів / П. М. Щербань. – К. : Т-во «Знання» УРСР, 1988. – 48 с.

РЕЗЮМЕ

Т. Е. Бондаренко. Применение метода конкретных ситуаций в квазіпрофессиональной деятельности будущих учителей биологии.

В статье рассматриваются проблемы формирования профессиональной компетентности будущих учителей биологии в процессе квазіпрофессиональной деятельности. Освещается методика применения метода конкретных ситуаций во

время занятий по методике преподавания биологии в высшем педагогическом учебном заведении. Раскрывается их роль в повышении качества профессиональной подготовки, развития инновационно-ориентированного мышления у будущих учителей биологии.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, профессиональная подготовка, квазипрофессиональная деятельность, метод конкретных ситуаций.

SUMMARY

T. Bondarenko. The application of concrete situations method in quasi-professional activity of future biology teachers.

In the article the problems of future biology teachers' professional competence forming in the process of quasi-professional activity are examined. The concrete situations method's application during studies on the methods of teaching of biology in higher pedagogical educational establishments is analysed. Their role in upgrading professional training and development of the innovative-oriented thinking of biology teachers are opened up.

Key words: professional competence, professional training, quasi-professional activity, concrete situations method.

УДК 378.147+371

Д. В. Ємельянова, М. О. Паркіна

Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті розглядаються особливості організації самостійної інноваційної діяльності студентів, майбутніх філологів, шляхом забезпечення інтеграційного зв'язку мовної та інформаційної підготовки через використання педагогічних можливостей інноваційних технологій у процесі вивчення англійської мови.

Ключові слова. Гуманітарні дисципліни, майбутні вчителі, самостійна інноваційна діяльність.

Постановка проблеми. Глобалізація та інноваційний розвиток освіти вимагають від майбутнього вчителя здатності до нестандартних і швидких рішень, до інноваційної діяльності. Тільки інноваційна за своєю сутністю діяльність учителя може прищепити молодій людині здатність самостійно засвоювати знання, оволодівати потрібною інформацією та осмислювати її.

Освітні установи зіткнулися з серйозним протиріччям: між наявною потребою у швидкому розвитку і головним недоліком традиційної системи освіти – пасивністю учнів, їх невмінням і небажанням активно вчитися, несформованістю ціннісного ставлення до власного розвитку, між необхідністю реформування роботи навчально-виховних закладів, потребі в оновленні професійної підготовки, стилю професійної діяльності педагога